Извештај во сенка

за имплементацијата на политиките за Роми во Северна Македонија

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS

Funded by
the European Union

период: Јули 2024 - Февруари 2025

ВРАБОТУВАЊЕ

- **Стапката на невработеност** кај Ромите е **околу 10%** и е релативно стабилна.

- **93% од невработените** се лица без или само со **основно образование.**
  - Од нив, **95% се жени**.
- Лица со **незавршено средно образование:**
  - **2.45% невработени, од кои 1.19% се жени.**
- Лица со **завршено средно образование:**
  - **4.13% невработени, од кои 3.43% се жени.**

- **Високо образование имаат само 0.22% од регистрираните Роми.**

- **1.453 Роми** (692 жени) **вклучени во** Гаранцијата за млади како ранлива категорија.

- **Голем дел од заедницата и понатаму останува активна во неформалната економија.**

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS

Funded by
the European Union

ОБРАЗОВАНИЕ

Предучилишно образование

- Во 2024/2025 година: **472 Ромски деца запишани во јавни градинки** (**1.3%** од вкупниот број).
- **150 деца (32%) ослободени од партиципација** врз основа на Владината препорака за социјално ранливи семејства.

Основно образование

- Во учебната 2023/2024 година **биле запишани 11.055 ученици Роми** (**6%** од вкупниот број).
- Од нив, **97% од Ромите** кои беа запишани, **го завршиле основното образование**
- Во последната учебна година, **44 образовни медијатори ангажирани во 26 општини** за поддршка на Ромски деца во основно образование.

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS

Funded by
the European Union

ОБРАЗОВАНИЕ

Средно образование

- **Во учебната 2023/2024 година биле запишани 1.867 ученици Роми (2.7% од вкупниот број).**
- **94% од Ромите** кои беа запишани, **го завршиле средното образование.**

Законски измени и предизвици

- Во **април 2025 е усвоен нов Закон** за средно образование.
- Се воведуваат **медијатори и во средното образование.**
- **Предизвици поврзани со децата со попреченост, сегрегацијата и пристапот до образование за возрасни.**

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS

Funded by
the European Union

ЗДРАВСТВО

- **Во 2024 година беа ангажирани 19 Ромски здравствени медијатори, од кои:**
  - 10 во Скопје
  - 2 во Прилеп
  - 2 во Тетово
  - по 1 во Гостивар, Штип, Битола, Кочани, Виница

- **Во 2025 година скратен е буџетот за Роми во Министерството за здравство.**

- **Смртност кај Ромските доенчиња во 2023:**
  - **3.01% – највисока** меѓу сите етнички заедници.

- Смртност на возраст **25–44 години:**
  - **5% Роми**
- Смртност на возраст **45–64 години:**
  - **37% Роми (највисока стапка)**

- **Се нотира сериозен недостиг на здравствено осигурување кај Ромската популација.**

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS

Funded by
the European Union

ПРИСТАП ДО ПРАВДА

Граѓанска регистрација

- Од март 2023 до средина на 2024:
  - **526 регистрации,**
    - **од кои 296 добиле матичен број**
  - **164 се во тек со процедура**

Дискриминација врз основа на етничка припадност

- Во 2024 година:
  - **27% од жалбите до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација се за етничка припадност.**
- Најмногу погодени: **Роми**

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS

Funded by
the European Union

ДОМУВАЊЕ

- Живеалиштето и натаму останува **една од најкритичните области.**
- Народниот правобранител известува дека **семејства со деца живеат во екстремно нехумани услови во објектот на ЈУ „Ранка Милановиќ“ во Скопје** – без вода, струја и основни услови за живот.
- Во привремени објекти **во Визбегово се сместени 80 лица, од кои 55 се деца.**
- И покрај тоа што Стратегијата за Роми 2022–2030 и Уставот го гарантираат правото на домување, **ефективни и трајни решенија сè уште изостануваат.**

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS
Funded by the European Union

БУЏЕТ ЗА РОМИ

Министерство	Реализација
Транспорт и врски	95%
Образование и наука	91%
Труд и социјална политика	84%
Здравство	80%
Вкупно:	**91%**

Планиран буџет за 2025 година

Министерство	Реализација
Транспорт и врски	20.000.000 МКД
Образование и наука	17.160.000 МКД
Труд и социјална политика	7.360.000 МКД
Вкупно:	**44.520.000 МКД**

Romalitico
ROMA POLICY ANALYSIS

Funded by
the European Union